

september 1971 blandt andet, at kystfredningsloven blev optaget til revision, men at man formentlig burde afvente tilvejebringelse af noget materiale fra de (nu iværksatte) kysttekniske undersøgelser.

De to ovenfor omtalte kystfredningssager fra Nordjylland har imidlertid efter regeringens opfattelse gjort det nødvendigt straks at optage kystfredningsloven til revision af de i det foregående afsnit angivne grunde. Sagerne er egnet til at løses ud fra en bred politisk vurdering, baseret på en forudgående behandling i folketinget af de principper, der bør gælde for bestræbelserne for at bevare landets kyster.

Hertil kommer den afgørende omstændighed, at der efter afgivelsen af raludvalgets redegørelse er gennemført en helt ny lovgivning, som i en betydelig udstrækning regulerer samme forhold som kystfredningsloven, nemlig lov nr. 285 af 7. juni 1972 om udnyttelse af sten, grus og andre naturforekomster i jorden og på søterritoriet (i det følgende kaldet sten- og grusloven), der er trådt i kraft pr. 1. oktober 1972. I forvejen betyder naturfredningslovens regler om strandbyggelinjer og sandflugtlovens regler (lov nr. 84 af 25. marts 1961) en vidtgående regulering af de handlinger, der kan foretages på strandbredder.

Der skal her erindres om, at kystfredningsloven i første række regulerer materialefjernelse fra *forstranden* (lovens § 1, stk. 1). Som et tillæg (et accessorium) til et forbud mod fjernelse af materialer fra forstranden, omfatter dette forbud også *strandbredden*, medmindre der af ministeren for offentlige arbejder efter en kommissions indstilling derom træffes anden bestemmelse (§ 1, stk. 3).

En formelig kystfredning af *forstranden* er efter gennemførelsen af sten- og grusloven for så vidt overflødig. Efter denne lov er det ikke tilladt at udforske eller udnytte forekomster på søterritoriet (sømaterialer) uden tilladelse fra ministeren for offentlige arbejder (§ 9). Forstranden er, som anført under afsnit I, en del af søterritoriet, og det er derfor muligt med hjemmel i sten- og grusloven at hindre enhver aktivitet af nævnte art, som kan frygtes at skade kysten.

Forekomster i jorden, herunder altså på strandbredden, kan ligeledes kun udnyttes efter meddelt tilladelse fra ministeren for offentlige arbejder (§ 4, stk. 1). Herigennem er det således også muligt på *strandbredden* at hindre udøvelsen af en for kysten skadelig aktivitet.

Imidlertid gør lovens § 5, stk. 1, undtagelse fra reglen om, at der udkræves tilladelse til udnyttelse af forekomster i jorden, når:

- 1) råstofindvindingen er lovligt påbegyndt før datoen for lovforslagets fremsættelse,
- 2) ansøgning om tilladelse efter anden lovgivning til indvindingen er indgivet til en offentlig myndighed før datoen for lovforslagets fremsættelse,
- 3) den pågældende ejendom er erhvervet før datoen for lovforslagets fremsættelse med henblik på senere råstofindvinding, eller en indvindingsret er sikret ved tinglysning før dette tidspunkt, eller
- 4) ejeren af en ejendom i begrænset omfang udnytter eller agter at udnytte sådanne forekomster til eget brug eller at give andre en tilsvarende begrænset udnyttelsesret.

Kystfredningsloven og sten- og grusloven gælder således ved siden af hinanden, og heraf følger, at tilladelse til udnyttelse af materialer ikke kan gives i henhold til sten- og grusloven på strækninger, der er kystfredet. Det må imidlertid anses for overflødig at opretholde kystfredningsloven og de i henhold til denne udfærdigede bekendtgørelser for at hindre, at der gives tilladelse til materialeudnyttelse i henhold til sten- og grusloven. På kyststrækninger, på hvilke en materialeindvinding er uønsket af hensyn til kystens stabilitet, må tilladelse i henhold til sten- og grusloven til materialeudnyttelse nægtes.

Selvstændig betydning har kystfredningslovens regler herefter kun for de tilfælde, i hvilke en materialeudnyttelse lovligt kan ske på landjorden (strandbredden) uden tilladelse med hjemmel i sten- og gruslovens § 5, stk. 1.

Det bør også bemærkes, at naturfredningsloven har indført en vidtgående regulering af de aktiviteter, som kan udøves på strandbredder og i den tilgrænsende zone af 100 m (§ 46). Det er således ikke tilladt af foretage ændringer i terrænet. Kun ganske særlige forhold kan motivere en undtagelse. Selve fjernelsen af materialer fra strandbredden er dog ikke forbudt, hvis det kan ske uden terrænændringer.

Endelig er Vestkysten sandflugtsfredet i henhold til § 1 i lov nr. 84 af 25. marts 1961 om sandflugt. Dette indebærer blandt andet, at der ikke må graves på strandbredden, hvis sandflugt derved kan fremmes. Et generelt forbud mod fjernelse af materialer indebærer sandflugtsfredningen ikke.

På baggrund af de i tidens løb gennemførte kystfredninger og den nu i øvrigt gældende lovgivning må regeringen anse det for helt naturligt, at der gennemføres en almindeligt gældende lovregel om, at fjernelse af materialer fra strandbredder ikke må ske uden en forudgående tilladelse. Dette lovforslag har til formål at søge en sådan regel gennemført. Herved skabes sikkerhed for, at der i hvert enkelt